

1766.

1595, 1

7

D. O. M. A.

DISPUTATIO FEVDALIS
PUBLICA PRIMA, CONTINENS,
originem, definitionem & diuisiones
feudi, item quomodo emphyteusis à
feudo differat, quid ea sit, quidq;
de ea iuris statuendum.

Ad quam

PRAESIDE CLARISSIMO VIRO
Dno. Statio Borcholten Rostochiensis
I.V.D. in illustri Iulia publicè respon-
debit

MARTINVS KOYNE FRISACCENSIS
*Marchicus, Habebitur disputatio, 6. Id. Nouemb.
in auditorio maiori. hora & loco consuetis.*

*Virtutum premia merentibus sunt tribuenda.
l. 4. C. de status.*

HELMAESTADII
Excudebat Iacobus Lucius. Anno
M. D. XCV.

VIRO MAGNIFICO, NOBILISSIMO, CLARISSIMO, ET plurimarum rerum vsu præstantissimo, Domino CHRISTIANO, LAMBERTI magni I. C. Filio, DISTELMEIERO, Domino in Radensleben & Malsdorff/ I. C. Illustrissimi Electoris Brandenburgici, Domini IOHANNIS GEORGII, consiliario intimo, & totius Marchiæ Cancellario dignissimo, Domino, patrono ac Meccœnati meo, multis nominibus colendissimo.

S. P. D.

 Uam arduum sit Iurisprudentiæ studium, Nobiliss. Excellentiss. ac magni consilij & virtutis vir, Meccœnas, omni animi, obseruantia colende, nemo vel mediocriter in amplo illo, & profundo iuris oceano versatus, ignorat. Etenim in iure ciuili, multa ad hæc usq; tempora, veluti Chaos confusa, & indigesta reperiuntur, multa dispersa ac mutilata leguntur, quæ à compilatoribus & iuris autoribus, ad certum ordinem, & ad rectam, conuenientemq; methodum, non sunt redacta: Multæ quoq; res nequaquam satis adhuc explicatæ sunt, & quàm plurimæ leges, vel ipso iure & natura, vel quadam circumstantia inter se pugnare videntur, quæ tam clarè ac firmiter concipi ac proponi non possunt, quin semper aliquid eliciatur, quod in disquisitionem disceptationemq; vocare possint, homines ad excogitandum argutissimi, & ad disputandum subtilissimi. Hoc etiam affirmat Sacratiss. Imp. Justin. in Nouell. 44. c. 1. ubi inquit: Nihil inter homines sic indubitatum est, licet etiam iustissimum sit, quod non anxiam quandam & sollicitam

solicitam dubitationem suscipiat. quod verissimum est, & merito me-
ridie manifestius. Nihil enim adeo certum est, & tam bene ac com-
mode constitutum, ut non possit controuerti, de quo quodammodo du-
bitari, praesertim ab illis, qui subtiles esse, haberiq; student. Tanta
quoq; de quibusdam materiis, est varietas Dd. & tantus conflictus,
qui ipsi, suis acuminibus se compungunt & vellicant, & multa inue-
stigando reperiunt, non modo ea, quae iam non possunt ipsi diluere, ve-
rum etiam interdum recta immutant, ut pauci reperiuntur qui idem
per omnia sentiant, & unam eandemq; sententiam defendant, ut cui
ad stipulandum sit, Iuris tyrones plane nesciant. Quapropter, cum
eam Iurisprudentiae perfectionem, exquisita accurataq; methodo mi-
nimè confectam, non habeamus. quam merito exoptamus, ut minori
ac faciliore labore, ad studiorum fructus, & ad forum, peruenire pos-
simus, opus est assidua & indefessa exercitatione, & sagacissima in-
dagine, ad venandam & inuestigandam, tot rixis, tot litibus, quasi
spinis & sentibus obsitam, aut quasi salebris intricatam iuris cognitio-
nem, quae (sicuti nulla quoq; ars, & disciplina) absq; crebra & fre-
quenti exercitatione, percipi & addisci nequaquam potest. Consistit
autem haec exercitatio, omnino in diligenti & assidua lectione & dis-
putatione: Legendo omnia, quae in uniuerso iuris corpore copiosissimè
traduntur, & magnam etiam & quasi infinitam commentariorum
molem, degustare & exequi possumus, disputandi verò exercitio, quod
in ratione mentisq; iudicio consistit, veritatem abditam, abstrusam
& densis interdum obscuritatibus inuolutam, & in legib. latentem
elicimus & assquimur: Arguendo enim & disputando veritas euin-
citur. argum. l. munerum §. mixta ff. de munerib. & honor. In ciui-
lis philosophiae studio quam necessarium sit hoc exercitium, docet. Fab.
lib. 12. c. 2. ubi affirmare non erubescit, iuris eruditionem, potissi-
mum in disputando versari. Etenim sine hoc studio nec in scientiis
ordo, nec in disciplinis methodus, nec in rebus series ulla, vix inue-
niri potest. Erudita quoq; & placida collationes, iudicium in discendo
acuunt, assensum in veris sententiis confirmant, & ad refutationem

falsorum argumentorum nos reddunt instructiores. Hoc quoque agunt
nostra disputationes ut in utramque partem dicendo & audiendo, eli-
ciant & tanquam exprimant aliquid, quod aut verum sit aut ad id
quam proximè accedat, ut testatur M. Tul. 4. Tuscul. quest. Licet au-
tem omnium rerum verissima ratio reddi non possit, ut affirmat
Ictus. in l. non omnium 20. ff. de ll. tamen arguendi beneficio, ratio
probabilis excogitari, atque effectus causa, si non euidenter & perspi-
cua, certè verisimiliter reddi potest. In hoc studio præter alios valdè
desudauit Iacobus Cuiacius Ictorum facile princeps, qui ingenij boni-
tate, durissimos in Iurisprudencia labores, & difficilimas antinomia-
rum conciliandarum, & Sophisticarum disputationum salebras, sum-
ma cum laude & fructu, felicissimè superauit ut cuiuslibet innotescit,
& præclara eius testantur monumenta. Cum igitur hac nostra æta-
te in Academiis, & maximè in hac celeberrima Iulia, hæc laudabilis
& optima consuetudo recepta sit, ut illi qui exercitij gratia, proposi-
tiones aliquas ex fontibus depromere & conscribere, & publicè priua-
timuè aliis excutiendas examinandasque exponere, aliorumque doctissi-
morum perpolitio iudicio & censura subijcere, constituerunt, illustres
aliquos & magnificos patronos deligant atque cooptent, qui eos contra
Momorum & Sycophantarum improbos morsus, cum manifestissimis
calumniis coniunctos defendant, ac vindicent. Horum ego exempla
imitari volui, & propterea hanc primam, ex Collegio nostro feudali
publico, disputationem, utilissimam & frequentissimam feudorum &
emphyteusis materiam continentem, persuasum Clarissimi & Consultis-
simi viri Domini STATII, Iohannis celeberrimi I. C. filij, BORCHOL-
TEN præceptoris mei honorandi, adductus, publicè proposui, & pro
ingenij tenuitate defendere conatus sum, ac proinde te nobilitate,
virtute, eruditione, grauitate, & honore florentissimum eligendum
censui, cui hanc Iuris feudistici & emphyteut. materiam inscribe-
rem, & submissè offerrem. Quaruus autem T. M. magnis & grauif-
simis rebus occupate, nulla amplius negotia viderentur facessenda,
nihilominus tamen fratres illi germani à Queste, Nobilissimi viri,
heredi-

hereditarij in Garbe/ affines tui charissimi & horum patris piè de-
functi, honestissima relictæ vidua, nobilis & optima tue coniugis so-
ror, quam scio magno conatu ac molimine eniti, & laborare, ut me
T. M. commendare & committere possit, me hortati sunt, ut si quod
exiguae eruditionis specimen essem editurus, T. M. consecrarem, quod
faciendum duxi, cum exploratum haberem, te pro eximia tua erudi-
tione, & plurimarum rerum usu ac cognitione, studiosos, & eruditos
omnes, incredibili amore & favore prosequi, in iisq; iuuandis & pro-
mouendis, omnem operam & studium, locare & figere solere. Qua-
propter hasce propositiones, T. M. in qua tota mea salus nititur, omni
animi submissione, inscribo & dedico, ne utiquam dubitans, quin pro
prompta ac propensa tua, cum erga omnes liberales artes, tum erga præ-
stantissimam iuris scientiam, voluntate, sis suscepturus, & per inter-
ualla ac succisuiis horis, si quando ab asperitate forensi, & grauioribus
seriisq; rebus respirare liceat, perlecturus, & me si dignum putas tuo
patrocinio, quam maximè tibi commendatum sis habiturus. Ego vi-
cissim ut pater cælestis, qui cuncta fulcit ac sustinet, te diutissimè so-
spitem ac incolumem conseruet, tueaturq; & in omnibus felicem pro-
gressum incrementaq; conferat, quam plurimum exopto. Helmsta-
dij 4. Nonar. Nouemb. Anno 95.

T. M. & H.

omni obseruantia cultu addictissimus
Martinus Köyne Respond.

A 3

De feu-

A. D. O. M.

De feudis (quæ qui fulcra Sacri Romani Imperij dixerit, non errabit) acturis nobis operæ pretium videtur, ipsius rei originem & principium, quâuis id in tanta Dd. diffensione difficile sit, primo loco inquirere.

Th. I.

Feudorum autem principium, ex Gerhardi Nigri sententia antiquissimum est, ideoq; nos à Romanis illud esse concludimus, licet nomen feudi ipsum, & pleraq; alia, quæ ad feudorum ius hodie pertinent, à Longobardis desumpta esse constet.

c vn. §. quia vidimus, de his qui feud. dar. pos. & ibi Cuiac. Idem lib. 8. obs. 14. Zas. in l. 2. ff. de orig. iur. Oldend. Class. s. de act. benef. Matth. de Afflict. in prelud. feud. n. 29 & alij allegati à parente meo in tr. feud. c. 2. n. 3. vsq; ad 12. Pestimè ergo à Nimrode Feudorum initium deducitur, ut Niellius tradit 1. disp. feud. lib. 1. Dissent. quoq; permultos allegat Rosenthal. c. 1. conclus. 6. lit. b.

2. Ius vero ipsum feudale quod attinet, illud ex moribus Longobardorum desumptum, à priuatis quidem hominibus conscriptum *a*, ab Imperatoribus tamen tacite comprobatum, & communi omnium consensu receptum, vim legis, quemadmodum quælibet alia consuetudo *b*, merito habere dicitur *c*, ut omnes Romano Imperio subiecti, eo teneantur *d*.

a Schneid. in prelud. feudor. in pr. Zas. ebid. n. 1. Francis. Conan. lib. 1. comment. c. 10. Andr. de Iser. n. 17. Preposit. n. 6. c. 1. 7. Iason. de feud. n. 1.

b l. de quibus cum concordat ff. de ll. & tot. tit. C. eod. Manet namq; ius feudorum consuetudo, nec propterea quod in Scripturam redactum est, ius scriptum esse incipit, text. in c. vn. de feud. cognit. cum ea lex scripta dicatur, que ab initio publica autoritate, in scriptis est proposita, arg. l. 32. 33. & 35 ff. de ll. l. 8. C. eod. *c* Que est communis Dd. sententia, ut constat.

constat ex his, qua à parente meo allegantur d. c. 2. n. 30. Curt. Iun. part. 1. quest. 2. Sed tamen per scripturam iuri feudali additam, illud effectum est, ut probatione non egeat, quemadmodum nec alia notoria consuetudo Curt. Iun. part. 1. quest. 1. n. 12. & 13.

3. Quanquam & illud negare non possumus, inspectis constitutionibus Imp. iuri feudali commixtis, in ea sui parte, ius feudale legis scriptæ vim, & formam habere.

arg. l. leges 9 C. de LL. Schrad. in tract. feud. part. 1. quest. 1. n. 10.

4. Sed an ius feudale, quod vero nomine consuetudines feudales dicimus, ad decisiones causarum non feudali-um, allegari possit, quæstionis est? Quod ita affirmamus, si in ratione naturali fundatum sit, & iuri Romano Scripto non contrarium.

parens meus d. c. 2. n. 32. & seqq. Hic immisceri potest illa quæstio, quoniam consuetudinis mentionem fecimus, quid consuetudo sit, ita ut ex definitione, requisita quoque, etus deprehendi possint. Hac ergo ratione, nos eam definimus: Consuetudo est ius non scriptum, tacito consensu totius populi, aut maioris eius partis, certa ratione introductum, & diuturno tempore, atque frequenti usu approbatum, interueniente aliquo contradictorio iudicio §. sine scripto Instit. de iure natur. gent. & civil. l. 6. ff. de inst. & iur. l. 19. ff. ad Municipal. l. 37. ff. de ll. l. 1. C. que sit longa consuet. l. 32. 33. 34. & 35. ff. de ll. Diuturnum autem tempus 10. annos definimus, Schn. Myns. Angel. Aret. & Parens. meus. in d. §. sine scripto.

5. In feudalibus tamen causis decidendis, etiam ius civile recte allegatur, ubi nimirum nec ex tenore inuestituræ, nec ex loci consuetudine, nec ex consuetudine generali feudorum, quæstio aliqua incidens decidi potest.

c. 1. de feud. cognit. c. 1. de duob. frat. à Capitan. c. vn. vers. quomodo in quib. causis feud. amitt. arg. l. semper in stipulat. 34. ff. de R. l. Aluarott. in d. c. vn. de feud. cognit. §. 1. n. 5. Non tamen hic negamus, ius etiam Canonium in quæstionum feudalium decisione, allegari posse ratione forti, & certis casibus in utroque foro Curt. Iun. d. p. 1. quest. fin. Rosenth. c. 1. conclus. 12.

6. Consequens his erit, ut de ipsius nominis origine, & defini-

definitione videamus: Et feudum quidem à fide appellatum, cum Oberto & communi Dd. Schola, credimus, licet alij aliunde illud deducant.

vide hic Paren. meñ. c. 1. vsq; ad n. 9. Feudi enim substantia in sola fidelitate subsistit. Claud. Seyfel. in specul. de definit. & inuent. feud. col. 8. Molinaus in consuetud. Paris. tit. 1. in pr. n. 53. Ludolph. Schrader. in suo tr. feud. part. 2. c. 1. n. 4. & 5.

7. Definimus autem feudum, beneficium, quod ex benevolentia ita datur alicui, vt proprietatis quidem rei immobilis, apud dantem remaneat, vsusfructus verò ita ad accipientem transeat, vt ad eum, heredesq; ipsius, masculos, siue foeminas, si de his nominatim dictum sit, in perpetuum pertineat, ad hoc, vt ille & sui heredes fideliter Domino seruiant, siue seruitium illud determinatum sit, siue non, idq; ex Oberti sententia.

c. vn. in quibus causis feud. amitt. Quod si quis aliam definitionem breuiorem à nobis querat, ei ita respondebimus. Feudum est ius alienare, perpetuo utendi fruendi, à Domino ex liberalitate alicui concessum, vt ei fidelitatem praestet, non tantum ipse sed etiam eius heredes. per text. in c. vn. in quib. caus. feud. par. meus, d. c. 1. n. 11. & seq. Male ergo Duarenus feudum accipit pro re ipsa, qua in feudum traditur, in suo tract. feud. c. 2. Male quoq; Rosenth. cum communi errore, utile rei dominium in vasallum transferri ait & ineptè parentem meum reprehendit, d. c. 1. conclus. 4. cum nullum directum, nullum utile dominium sit, sed unicum duntaxat verum dominium, sublata etiam antiqua, inter dominum in bonis, & ex iure Quiritum differentia, per l. vn. C. de nudo iur. Quir. tol. Quandoq; tamen feudum pro ipso contractu feudali accipitur, Myns. cent. 5. obs. 65. n. 2. & Dd. communit. tunc hac ratione illud definimus, quod sit contractus, in quo res aliqua, ea lege gratis utenda fruenda datur, vt is qui rem accipit, ei à quo eam habet vicissim fidem & obsequia exhibeat.

7. Diuisio feudi prima hæc est, quod aliud est proprium, quod scilicet habet propriam feudi naturam; aliud improprium, quod propriam feudi naturam non habet.

Rubrica

Rubrica de consuetud. recti feud & rubric. de feudo non habente propriam feudi naturam. Constat autem propria feudi natura in requisitis, quorum superius in definitione mentio facta est. vide parent. meum c. 4. n. 25.

9. Illud rursus diuiditur in ecclesiasticum, quod vel ab ecclesia, vel ab ecclesiastica persona, nomine ecclesiae conceditur, & seculare, quod à laico confertur, siue laicus, siue clericus id accipiat.

c. vn. §. 1. quib. mod. feud. constit. pt. c. vn. in pr. si de inuestitura inter dom. & vassal. lis oriatur c. vn. de cler. qui inuest. fac. c. vn. qui testes sunt neces. c. vn. de inuestit. veter. & nou. feud. Parens mens. d. c. 4. n. 12. in fin.

10. Rursus diuiditur feudum in regale, quod annexam dignitatem regalem habet, & non regale, quod eius dignitatis expers est.

c. vn. de feud. March. c. vn. quis dicatur dux Martin. Laudens. in c. vn. n. 3. de his qui feud. dar. poss. Iacobin de Sancto Georg. de feud. super verb. in feudum n. 5. Parens mens. d. c. 4. n. 12. Sola namq; dignitas annexa feudum regale facit, non persona eius, qui feudum confert. Schneid. part. 3. n. 3. Sonsbeck part. 3. n. 3. Par. meus d. lo.

11. Huic proxima illa diuisio est, qua feudum aliud nobile, aliud ignobile dicitur. Illud tum demum nobilitatem conferre existimamus, si à concedente, qui potestatem nobilitandi habet, expressè ita concedatur, vt nobile sit, & nobilitatis dignitatem in accipientem conferat.

Zaf. de feud. part. 2. n. 5. Duar. c. 4. n. 8. Tyraquel. de nobilit. c. 17. n. 4. Rosenth. c. 2. conclus. 6. Nec tamen ab hac sententia alienum est quod Parens meus post Cuiac. d. c. 4. n. 14. ait, eos vere nobiles esse, qui longam annorum seriem numerare possint, qua feuda, onusq; militia eis annexum, in familia ipsorum resederint. Nam & hoc ita intelligendum putamus, si ab initio illud feudum, expresse vt nobile concessum sit.

12. Feudum quoq; in ligium, & non ligium diuiditur. Ligium est in quo domino à vasallo fidelitas, contra omnes, nemine excepto promittitur. Non Ligium contra, in quo aliquis excipitur.

B

c. vn. §.

a c. vn. §. satis benedictum de prohibe feud. alien. per Lothar. Feudum autem ligium à nemine, nisi ab Imperatore, aut eo qui superiorem non recognoscit, concedi posse credimus, cum alias Imperator, ab omni fidelitatis iuramento excipiendus sit, aut exceptus saltem intelligatur c. vn. §. fin. de prohib feud. alien. per Frider. & ibi Dd. Alexand. consil. 76 colum. ult. circa med. lib. 2. Duar. c. 4. n. 12. Rosenthal c. 2. conclus. 8. Dissentit Curt. lun. part. 1. quest. 8. n. 23. Dicitur autem est ligium feudum, quod vasallum liget & obstringat domino, contra omnes homines eius, vasallum cum omnibus bonis suis, etiam non feudilibus subiciat. Curt. d. lo. n. 26. Wes. c. 2. n. 9. Ea ratione & hic ea incidit questio, An quis duorum dominorum, vasallus ligius esse possit? Affirmant id alij, sed nobis communis negantium sententia placet, nisi forte illud contingat, ratione successionis, Gail. de arrestis c. 6. n. 26. & 30. b Curt. iunior. quest. 8. n. 22. Par. meus d. c. 4. n. 22.

13. Huc etiam illa feudorum diuisio pertinet, qua aliud dicitur nouum, aliud antiquum, aliud paternum: Nouum illud dicimus, quod in eius persona consistit, à quo nouiter acquisitum est, siue vlla successione a. Antiquum, quod ab ascendentibus, qui ultra quartum gradum sunt, acquisitum est b. Paternum, quod ab aliquo ascendenti-um vsq; ad quartum gradum acquisitum est.

a c. vn. §. nouum. qui testes sunt necessarij. Roland. à valle consil. 60. n. 4. in 1. volum. Curt. lun. d. lo. n. 6. Molinaus in consuet. paris. tit. 1. §. 5. n. 79. c. vn. de succes. frat. c. vn. de frat. de nouo benefic. in vest. Clarus in §. feud. q. 8. n. 1. Duar. c. 4. n. 10. Albert. Brun. consil. 68. & reliqui feudist. passim. Sed an domino, feudum antiquum ut nouum concedente, feudi illius natura in prauidicium agnatorum immutetur, hoc loco queritur? negatiue nos calculum subdimus c. vn. in fin. An agnat. vel filius defunct. & ibi Dd. Bald. Aluarot. Laudens. & plures alij quos refert parens meus d. lo. n. 10. Geil. lib. 2. obs. 49. Contra tamen, si nouum feudum concedatur ut antiquum, per hanc concessionem feudi natura, quoad, iuris effectum immutatur. Iser. in c. vn. de controuer. feud. apud pares. Communiter feudista relati à parente meo d. lo. n. 6. b Aluarot. in c. vn. §. hoc quoq; obseruatur de succes. feud. text. ibid. circa. quod illud obseruandum, feudum in dubio antiquum potius, quam nouum praesumi c. vn. §. si vero dominus de suc-

de success. frat & c. vn. in pr. si de feud. defunct. content sit, & ibi feud. ste
communit. Menoch. de arbit. ind. quest. lib. 2. cent. 2. casu 191. & lib. 3. pra-
sumt. 93. Parens meus d. lo. n. 3. Quod tamen ita procedit, nisi feudi do-
minus in possessione eius sit. Dd. d. lo. c. c. vn. §. hoc quoq; observatur
de success. feud. & quoad effectum hoc feudum ab antiquo nihil differt,
ut feudist. communiter tradunt. Ideoq; illorum sententiam cum Rosen-
thal d. lo. conclus. 6. minime probandam censemus, qui feudum nomina-
tim, ut paternum concessum, ultra quartum gradum non extendi di-
cunt. Circa hanc quoq; thesin, illa questio non inconuenienter mouetur, si
dominus praedium allodiale alicui feudum concedens, antiquis feudis il-
lud inserat, quo iure illud censeatur? Et nouum illud feudum manere,
cum quibusdam nobis placet VVes. de feud. c. 2. 7. as part 3. in fin. n. 8. Ro-
senth. d. lo. concl. 2. Quid autem, si dominus hoc modo antiquam emphyteu-
sin alicui in feudum, concedat? tum antiquum illud feudum dicere non
dubirabimus per Zas. d. lo. n. 5.

14. Accedit nunc postrema feudi proprii diuisio, qua
aliud hereditarium esse dicitur, aliud ex pacto & prou-
dentia a. Hereditarium dicitur, id quod alicui pro se &
heredibus concessum est b. Ex pacto & prouidentia, quod
alicui pro se & liberis, nulla heredum facta mentione
concessum est c.

a Arius pinel. in l. a. C. de bonis mater. part 3. n. 96. And. de Iser. c. vn. §.
& olim. de success. feud. Alexand. consil. 55. n. 6. lib. 4. & plures alij relati
a parente meo d. lo. n. 16. Rosenth. d. lo. conclus. 23. Et hac distinctio, licet a
Dd. inuenta sit, maximam tamen summamq; utilitatem habet, ideoq; non
est contemnenda aut reijcienda. Hart. pist. part. 2. quest. 1. in pr. & n. 1. 2. &
3. & Dd. d. lo. b. Curt. Iun. p. 1. q. 8. n. 19. & Dd. d. lo. Sed feudum in du-
bio an hereditarium sit, an vero ex pacto & prouid. dicendum sit, magna
Dd. concertatio est. Et licet magni viri illud hereditarium esse existi-
ment eaq; sententia rationibus non destituatur, tamen quia contrariam
sententiam in Camera Imperiali receptam videmus, illam merito sequi-
mur. Myns. Cent. 4. obs. 2. parens meus d. lo. n. 19. vid. Rosenth. d. lo. conclus.
25. ubi contrarium sentit. c. And. de Iser. d. c. vn. qui feud. dare tene-
ant. & Dd. sup. allegat. Rosenth. conclus. 25. ubi notandum feudum illud
esse ex pacto & prouidentia, quod quis accepit pro se & descendens,
B 2 none-

non etiam illud, quod quis accepit pro se & suis Curt. sen. Concl. 3. n. 3. Pinel. d. lo. n. 20. Ves. d. feud. c. 6. & Rosenth. d. lo. Hodie vero omnia feuda, ex pacto & providentia esse, tradit Gail. lib. 2. obs. 154. n. 20. Hic etiam illud observandum, esse quoddam feudi genus, quod mixtum dicitur, quod nec hereditarium solum est, nec ex pacto & providentia, & vasallo conceditur pro se & filijs & heredibus. Int. Clar. in §. feud. quest. 9. par. meus d. lo. n. 18. Rosenth. Concl. 26.

15. Hæc de præcipuis feudi proprii speciebus hæcenus. Improprii feudi species à Dd. hæc recensentur: Feudum Guardia, Gastaldia de Camera, de Caneua, foemineum francum, conditionatum, emptitium, & illud, in quo proprietas vel dominium in vasallum transfertur & similia, quæ cum priorum feudorum natura & qualitate collata, facile ab illis discerni possunt.

De his omnibus vide paren. meum d. lo. n. 25. & seqq. Aluarot. dtuis. 12. Ves. c. 2. & post multos Rosenth. conclus. 30. cum seqq. Feudum tamen emptitium, alij feudi proprii speciem faciunt, in quarum sententia est Hart. pist. part. 2. quest. 34. n. 8. & 9. idemq; vulgo de conditionato statuunt, priores nos probare non possumus, posterioram vero sententiam disputandi causa sequemur propter definitionem, ab oberto traditam in c. vn. in quib. causis feud. amitt. Illud de feudis impoprijs generaliter tenendum est, licet ea in quibusdam recedant à communi feudorum lege, tamen in reliquis qua per pactum investitura illis specialiter adempta non sunt, priorum feudorum naturam sapiunt. c. vn. de feud. non habent. prop. na. feud. Curt. part. 1. quest. 6. Clar. in §. feud. quest. 16. n. 2. & parens meus d. lo. n. vlt.

16. Nunc priusquam in nostra hac feudali materia progrediamur, operæ pretium esse ducimus, de emphyteusi quædam huius disputationi adiungere, tum quod ea magnam cum feudo cognationem habet *a*, tum quod à feudo ad emphyteusin, validum esse argumentum Dd. aiunt *b*.

a Sic namq; futurum speramus, ut studiosi iuvenes, rectè discernant, in quibus feudum cum emphyteusi conveniat, & in quibus hæc duo, separata diuersaq; sint, & in hac quoq; parte sequimur parentem meum in tr. feud. c. 3. *b* Bartol. in l. si mihi & Tit. de verb. ob. Iason. in l. 1. C. de iur. emp. h.

emph. Declarius respons. 123 in 7. in 3. volum. Et ob hanc quoque rationem, hoc in loco vel maxime de emphyteusi agendum est, ut iuniores quibus hac generalis regula cognita est, discant, quomodo de hinc, propter cognationem feudi & emphyteuseos, ab uno ad alterum recte argumentari debeant.

17. Emphyteusin autem cum communi Dd. schola definimus, quod sit contractus *a*, quo dominus prædium utendum fruendum, emphyteuticario concedit, ea lege, ut id melius & cultius reddat, & certam annuam pensionem præstet *b*.

a Et quod contractus sit, de eo nullum est dubium, in eoque omnes consentiunt Dd. in tit. C. de iur. emph. Sed sitne contractus iuris gentium vel civilis? de eo maior est Dd. concertatio. Nos ut omnis dissensio componatur, distinguimus inter originem & formam mutationem, atque nomen, ut quoad originem sit reuera iuris gentium, per text. expres. in §. adeo l. de locat. & conduct. quoad formam vero hodiernam à Zenone immutatam, & nomen certum, sit iuris civilis. Atque in hoc feudum ab emphyteusi differt, feudum enim consuetudine tantum firmatum est ut sup. diximus vide que hic late sunt tradita à parente meo de feud. c. 3. n. 2. & 3. Sed nominatus an innominatus hic contractus sit? aequè dubitatur. Nos eum hodie nominatum esse defendemus. Iason. in l. 1. n. 69. & ibi Sichard. n. 46. C. h. t. Corasius in comment. ad hunc tit. mihi pag. 3. in præm. Num itidem stricti iuris an vero bonæ fidei sit questionis est? & quanquam communis est opinio, quod stricti sit iuris, tamen nos disputandi causa videbimus an defendi possit, esse eum bonæ fidei cum Conan. lib. 7. Comment. c. 12. Wes. inst. §. adeo in. de locat. & cond. Donel in §. action. n. 39. inf. de act. Illud hic notandum. emphyteuseos verbo utrumque contineri & negotium siue contractum, & ius ipsum in re quemadmodum & de feudo supra diximus *b* Dd. Communiter in §. adeo inst. de locat. & conduct. & in tit. C. de iure. emph.

18. Pro ratione autem rerum, quæ in emphyteusin dantur, eam in duplici differentia esse statuimus, ut alia sit ecclesiastica, alia civilis *a*. Illa qua res ecclesiæ ab œconomo, alijsque ecclesiæ administratoribus, alicui in emphy-

teus in dantur *b*. Ciuilis contra quando res priuatæ vel ciuiles in emphyteus in dantur à domino *c*.

a *Ves. in parat. ff. si ager. vect. pet. n. 2. b* *Novel. 7. c. 4. & Novel. 120.*
An autem laico huiusmodi res in emphyteus concedi possint? quod cum Iul. Clar. affirmare non erubescimus, in §. emphyt. quest. 6. c. tot. tit. C. de iur. emph. & tot. tit. si ager. vect. Domini autem appellatione hic significantur omnes qui prædialia pleno iure possident & habent, & quibus rerum suarum administratio interdicta non est. Parens. meus d. lo. n. 4. Iason in d. l. 1. n. 38. & 39. C. h. t.

19. Emphyteus in porro consistere in immobilibus tantum, manifesti iuris est, ijsq; corporeis, non incorporeis.

§. adeo inst. de locat. & cond. l. 1. si ager. vect. Iason. & Dd. in l. 1. C. h. t. Sed num in adibus etiam consistat emphyteus? Hoc alij affirmant. nobis cum Donel. illud negandum videtur. lib. 9. Comment c. 13.

20. Constituitur emphyteus, mutuo contrahentium consensu *a*, scriptura interueniente *b*.

a *Namq; conuentio partium maxime necessaria est ut com. Dd. est opinio in d. §. adeo & d. l. 1. C. h. t. b* *Scripturam autem omnino desideramus, nec eam omitti posse credimus, nisi forte loci consuetudine aliud introductum sit per text. in d. l. 1. C. h. t. Clar. in §. emphyt. quest. 4. Donel. lib. 79. comment c. 13. Et hæc communior est Dd. opinio ut refert parens meus d. lo. n. 7. Coras. in l. 1. C. h. t. Atq; in hoc quoq; feudum ab emphyteusi differt. Præpos. in c. vn. n. 5. quid sit inest. 2.*

21. Et vel in perpetuum, vel ad certum tempus, vel ad generationem aliquam certam, vel etiam simpliciter constituitur, emphyteus *a*. Hoc modo emphyteus constituta, si ciuilis est, non modo ad omnes descendentes, verum etiam extraneos heredes pertinet *b*. Si ecclesiastica ad omnes descendentes, etiam ultra tertiam generationem *c*: Idemq; obtinet in perpetuum concessa emphyteusi, si modo pro se & heredibus quibuscūq; accepta sit *d*.

a *l. ult. C. h. t. l. 1. ff. si ager. vectig. Novel. 120. b* *Iul. Clar. in §. emphyteus. quest. 28. Parens meus d. lo. n. 14. Dissent. Conan. lib. 7. c. 12. n. 2. Atq; ita feudum differt ab emphyteusi: Nam in emphyteusi non distinguitur, verum masculi an femina sint, in feudo vero soli masculi regulariter succedunt.*

cedunt. Clar. d. lo. quest. 28. c. Nouel. 120. in qua maior ecclesia Constantinopolitana, in hoc areliquis ecclesiis separatur, quod illa, usq; ad tertiam generationem prædia sua in emphyteusim, dare potest, hæc etiam in perpetuum. Dis. Conarru lib. 2. variar. resol. c. 17. Iason. in l. 2. n. 160. & 161. C. h. e. Emphyteusis tamen ecclesiastica ad extraneos heredes non pertinet. nisi id nominatim sit dictum. Alex. consil. 23. n. 4. lib. 1. Clar. d. quest. 28. Roland. à Val. consil. 96. n. 4. in primo vol. Parens meus d. lo. n. 17. Secus, si pro se & filiis sit accepta, tunc enim ad solos descendentes pertinet. Dd. præalleg. lo.

22. Ad certum tempus emphyteusis si constituta fuerit, idem in ea iuris est, quoad tempus illud, quod in præcedentibus casibus a. Si verò ad certam generationem emphyteusis constituta fuerit, ad solos descendentes, usq; ad generationem, in concessione expressam pertinet b.

a Nam si civilis est pertinet tam ad extraneos quam ad descendentes, intra tempus præstitutum, si ecclesiastica, ad solos descendentes d. Nouel. 120. & ibi Cuiac. vide Conar. lib. 2. variar. resolut. c. 17. in 5. conclus. Clar. quest. 6. n. 3. Roland. à Val. d. lo. Parens meus d. lo. n. 15. b Et hoc in casu nulla est inter civilem & ecclesiasticam emphyteusim differentia Dd. d. lo. parens meus n. 16. Cum itaq; ad descendentes semper emphyteusis suo modo pertineat questionis est: An filius repudiata patris hereditate, emphyteusim nihilominus retinere possit? Ad quod sub distinctione adhibita eleganter respondet Iul. Clar. d. lo. quest. 37. quem sequimur. Dis. Sonsbec. de feud. part. 9. n. 159.

23. Constituitur quoq; emphyteusis etiam testamento a, & præscriptione 30. vel 40. annorum, illa civilis, hæc ecclesiastica b.

a l. si. domus §. pen. ff. de legat. 1. Ab intestato autem, non tam de nouo constituitur, quam in heredes continuatur, Arnol. de Reyger. in disput. de iur. emphyt. th. 24. b l. litibus 21. C. de agric. & censit. l. fin. C. de fundis patrim. l. sicut cum l. seq. C. de prescript. 30. vel 40. annorum Bal. de præscriptione part. 4. quest. 9. n. 1. Clarus remissive d. lo. quest. 7. Ves. in parat. ff. si ager velt. n. 3.

24. Con-

24. Constituta dictis modis emphyteusi, emphyteuta
vsumfructum rei emphyteuticæ, & proinde omne eius
commodum consequitur *a*, cuius consequens est, etiam da-
mnum obueniens ad eum pertinere *b*.

a *parens meus d. lo. n. 5. & 13. l. fin. C. h. t. d. S. adeo Inst. de locat. & cond. Ideoq; si aliquid incrementi fundo postea accesserit, id omne emphyteute cedit, sine ullo nouo pensionis onere. Clar. d. lo. quest. 41. Hinc etiam thesaurum in prædio emphyteutico inuentum à se, totum suum facit, Myns. in §. thesauros Inst. de rer. diuis. b* Si particulare scilicet sit illud damnum: Nam si damnum sit uniuersale h. e. si tota rei substantia pereat, illud ad dominum spectat l. 1. C. h. t. d. S. adeo inst. de locat Geil. lib. 2. obs. 23. n. 22. & seqq. Iason. in d. l. 1. col. 11. C. h. t. Decianus respons. 123. n. 7. in 3. vol. Nisi tamen de periculo, comodo, casu fortuito, rei emphyteutica eiusque interitu, nominatim aliquid inter contrahentes conuenierit, tunc enim conventioni standum est d. S. adeo Inst. d. locat. & conduct. tot. tit. C. h. t. arg. l. 1. ff. de pactis. l. semper in stipul. 34. ff. de R. I.

25. Et respectu huius iuris quod in re emphyteuta habet, eam alij donare, filiæ in dotem dare, oppignorare *a*, & seruitutem ei imponere *b* recte potest, etiam non interueniente domini consensu.

a etiam locare, permutare & quocunq; modo in alium transferre potest, citra tamen venditionem, de qua postea, eaq; est communis interpret. sententia. Clar. d. lo. quest. 15. & 18. *parens meus late d. lo. n. 47. & probatur hac sententia l. lex vectigali 31. ff. de pignor. glos. in l. fin. C. h. t. l. 12. C. de fundis patrimon. l. fructus ff. de R. I. Atq; ita alienationis verbum in materia emphyteutica: quatenus dicitur emphyteutam alienare non posse, striete sumitur, pro sola venditione. Atq; ita feudum ab emphyteusi differt id enim cum alienari prohibetur, alienationis verbum late sumitur.*

b Ea tamen seruitus, in præiudicium domini non vertitur, sed finita emphyteusi quoq; extinguitur l. 3. & ibi glos. & Dd. ff. de seruit. *parens meus d. lo. per plures ibi adduct.*

26. Vendere verò rem emphyteuticam omnino non potest *a*, similiter & ius suum, & meliorationes, nisi secundum præscriptum à Iustinian. in l. vlt. h. t. modum, vendere ei ^{non} permittitur *b*.

a Quia

a Quia dominus rei non est, ideoq; non potest rem ipsam in alium trans-
 ferre arg. l. nemo plus ff. de R. I. *b* Nisi tamen aliud quoq; inter contra-
 hentes conuenerit. d. l. fin. C. h. t. Præsertim ergo debet denunciare domino, se su-
 um ius venditurum preciumq; domino verum nuntiare cogitur & tunc do-
 minus si vult. alijs emptoribus præfertur: Quod si supra duos menses vo-
 luntatem suam non declarauerit alij cuiuslibet emphyteuta ius suum rectè
 vendit. d. l. 3. C. h. t. de quo latius videte Dd in d. l. 3. & parentem meum
 d. lo. n. 36. Coras in d. l. 3. n. 12. & 13. Atq; in hoc quoq; ab emphyteusi, feudum
 differt, quod feudum sine consensu domini nunquam vendi potest. Eum
 quoq; qui domino volente emit, tanquam emphyteutam dominus recipere
 cogitur, modo quinquagesimam partem pretij, qua laudemium Dd. nostris
 dicitur, domino dare is paratus sit. Schn. de feud. p. 5. n. 61. Coras. d. lo. n. 25.
 parens meus d. lo. n. 39. & seqq. Molinaus in consuet. Paris. tit. 1. §. 13. glos.
 1. n. 8. Hart. Pist. lib. 1. quest. iur. quest. 50. Atq; in eo quoq; feudum differt
 ab emphyteusi, quod à vasallo laudemium non exigitur. parens meus d. lo.
 n. 44.

27. Quod si dominus emphyteutam vti frui prohibue-
 rit, aut alius rem possederit, quo minus emphyteuta suo
 iure vti possit, datur emphyteutæ utilis in rem actio.

l. 1. si ager vectig. parens meus de feud. c. 1 n. 15. Donel. d. lib. 9 c. 14.

28. Et hæc de iure emphyteutæ hætenus. Dominus
 proprietatem, siue quod idem est dominium rei emphy-
 teuticariæ retinet *a*, eiq; emphyteuta canonem quotan-
 nis soluere cogitur *b*, & quidem totum, non partem nisi
 uolenti *c*.

a Dd. communit. in d. §. adeo & d. l. C. h. t. Est enim dominium nihil a-
 liud, quam proprietas. l. si procurator 35 ff. de acquir. rer. dom. Et quod
 interdum l. ti. & Imp. dominum proprietatis aliquem nominant, id fa-
 ciunt respectu ususfructus, ut constat ex l. arbitria §. si dominus ff. de
 dol. mal. l. si tibi fundi ff. quib. mod. ususfruct. amitt. l. si ita legatus ff. de
 usu & habitatione l. sed et proprietatis ff. ad L. Aquil. & alijs textib. qui
 allegantur à parente meo in §. singulorum Inst. de rerum diuis. *b* d. §.
 adeo inst. de locat. tot. tit. l. 1. ff. si ager vect. Et sic quoq; emphyteusis à feudo
 differt nam feudum ea lege datur, ut vasallus fidelitatem domino præ-
 steat, ut canonem soluat. Nec à Canonis solutione emphyteuta excusatur, ob

C

sterili-

sterilitatem, hostium incursum, bellorum calamitates, aut si pars aliqua fundi perierit. Br. in l. 1. C. h. t. & ibi Iason n. 83. Clar. quest. 8. n. 6 & 7. Conan. d. lib. 7. c. 12. n. 7. Geil. lib. 2. obs. 27. n. 24. & seqq. Et sic feudum ab emphyteusi differt, quia propter paupertatem, vasallo seruitia remittuntur. parens meus d. lo. n. 44. c. l. 4. C. de collat. fund. patrim. l. ob signatione. 9. & ibi Donel. C. de solutionib. l. quidam & ibi Costal. ff. de rebus cred. Quemadmodum & aliàs particularis solutio, invito creditori fieri non potest, cum ea non minima incommoda secum habeat. l. 3. ff. famil. erciscund. Pertinet quoq; ad dominum laudemium siue eisdem *ἰκὸν* de quo supra l. h. 26.

29- Ut autem vterq; , tam dominus quam emphyteuta ius suum consequi possit, commune remedium introductum est, actio quæ ex hoc contractu datur, per constitutionem Zenonis, quæ inde emphyteuticaria dicitur.

Iul. Clar. quest. 47. Sitchard. ad rubric. C. h. t. n. 46. Coras. in d. l. 1. C. eod. n. 20. Nec enim ex hoc contractu qui nominatus est, ut supra diximus, actio prescriptis verbis dari potest, ut recte censeat Conanus d. lo.

30. Quemadmodum verò certis modis emphyteusis constituitur, sic quoq; certis modis perit, & quidem per ipsius emphyteutæ culpam, duobus. 1. Si canonem per tempus legibus statutum, non soluerit 2. Si apochas fiscales, domino intra triennium non reddiderit b.

a statutum autem à ll. tempus, est in ecclesiastica emphyteusi biennium, in civili triennium d. Nouel. 7. & l. 2. C. h. t. In hoc feudum differt ab emphyteusi: Nam etsi vasallus ex pacto debeat certum canonem, tamen propter moram triennem, iure suo non cadit. Dd. communit. quos vide apud parentem meum d. c. 3. n. 44. Quid si partem soluerit volenti domino, partem verò non, quid iuris erit? pro parte eum iure suo priuandum censemus, Clar. quest. 8. n. 4. in fin. Cor. l. 2. C. h. t. Sed an interpellatione hoc casus opus sit, ut emphyteuta in mora constituatur questionis est? Nobis negativa opinio magis placet per d. l. 2. C. h. t. l. magnam in fin. C. de contrahenda & committenda stipulatione. Atq; ita quoq; emphyteusis à feudo differt. Nam vasallus non prestat seruitia, nisi à domino requisitus c. vn. s. licet si de feudo defunct. content sit. parens meus d. c. 1. de feud. n. 24. Quia dies emphyteuticarium quotidie loco hominis interpellat, & mora

tunc

tunc etiam fit quando dies pro homine interpellat dd. l. l. ad diem ff. de verb. ob l. lecta ff. de rebus cred. vide latè parentem meum d. lo. n. 20. & seqq. Hinc non minoris dubitationis est, An emphyteuta celeri satisfactione moram illam purgare, possit? Sunt qui illud affirmant, Donel. in l. si seruum §. sequitur ff. de verb. ob. Robert. lib. 2. sentent. c. 18. Coras. in l. 3. n. 16. C. h. t. Sed negantium opinio verior est, eiq; & nos subscribimus d. l. 2. & ibi Iason n. 72. & seqq. C. hoc tit. d. l. magnam C. de contrah. & committ. stipulat. parens meus d. lo. n. 32. Quod si tamen dominus moram faciat, & canonem recipere nolit, & emphyteuta canonem domino oblatum consignatum deponat, elapso triennio vel biennio, iure suo non cadit. Dd. d. lo. Hic & illa moueri solet questio: Vtrum ad id ut emphyteuta ius suum amittat, sententia iudicis declaratoria opus sit, an verò ipso iure, emphyteuta ius suum amittat? Nos parentis mei sententiam hac in parte sequimur qui d. lo. n. 24. & 25. tradit ipso iure emphyteutam ius suum amittere declaratoria nihilominus opus esse. Atq; in eo, quoq; feudum ab emphyteusi differt, quod feudum ipso iure non amittitur, nisi in duobus casibus, licet quam plurimi contrarium sentiant. Sed & illa hic questio proponi solet? An dominus propria autoritate, emphyteutam ex prædio expellere possit, ob moram triennem? & in hac parte parentis mei negantis opinioni, iuri & rationi consona subscribimus. d. lo. n. 30. Sed quid de herede emphyteuta dicemus, qui ignorans rem emphyteuticam esse, in solutione canonis, moram triennem fecerit? Nos auiorem Geilij sententiam putamus lib. 2. obs. 48. n. 4. existimantis, illum ob id iure suo non esse priuandum b. d. l. 2. C. h. t. Est etiam alius modus, quo ob suam culpam emphyteuta iure suo cadit, qui ab his duobus dependet, puta si negauerit, se emphyteutam esse, arg. c. vn. si de feud. defuncti content. sit interd. & vafal. Arnold. de Reyger in disput. de iur. emphyt. th. 55.

31. Sine culpa quoq; emphyteuta, emphyteusis interdum extinguitur, præscriptione, finita generatione, & tempore elapso.

De his omnibus vide quæ supra à nobis allegata sunt in th. 22. & 23.

32. Atq; hæc de emphyteusi eiusq; iure dicta sufficiant: Ex quibus facilè vnumquemq; colligere posse putamus, in quibus ea cum feudo conueniat, & in quibus ab eodem differat. Illud solummodò adijcimus, in his quoq;

feudum differre ab emphyteusi, i. quod heres emphyteutæ, à domino renouatione inuestituræ petere nõ tenetur vasalli heres tenetur. 2. Quod plures causæ sunt amittendi feudum, quàm emphyteusin. 3. Quod prædium emphyteuticum, emphyteutæ iure extincto, propter venditionem recidit ad dominum, feudum antiquum ex ea causa amissum ab agnatis reuocari potest, 4. & ultimo emphyteuta non præstat domino iuramentum, vasallus domino iuramentum præstare cogitur. Vt hæc omnia apud parentem meum latius videre licet. ad quem vos hac in parte remittimus.

Coronidis loco contractum libellarium ab emphyteusi differre statuimus.

F I N I S.

ULB Halle
003 338 150

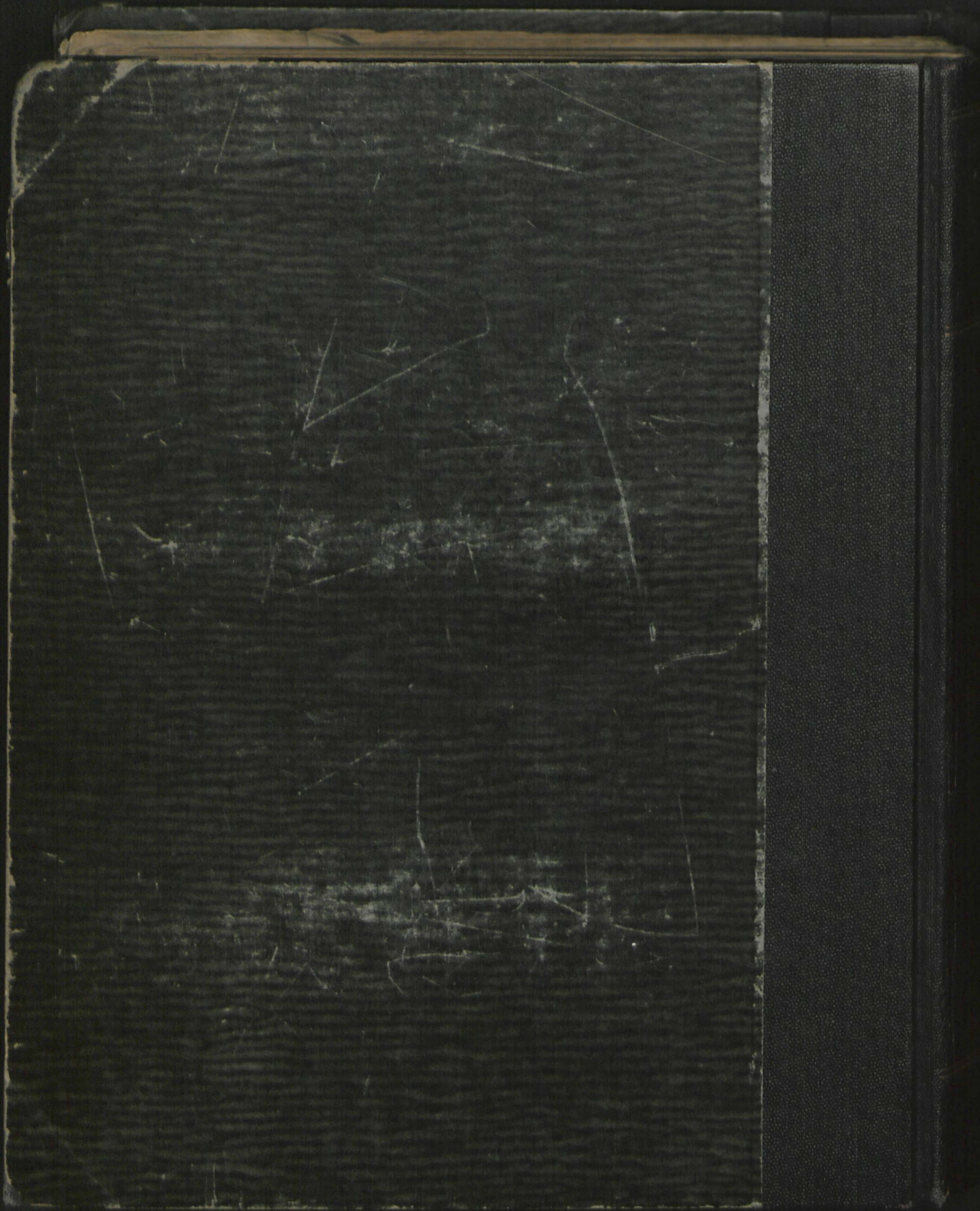
3

TA-OL

VD 77

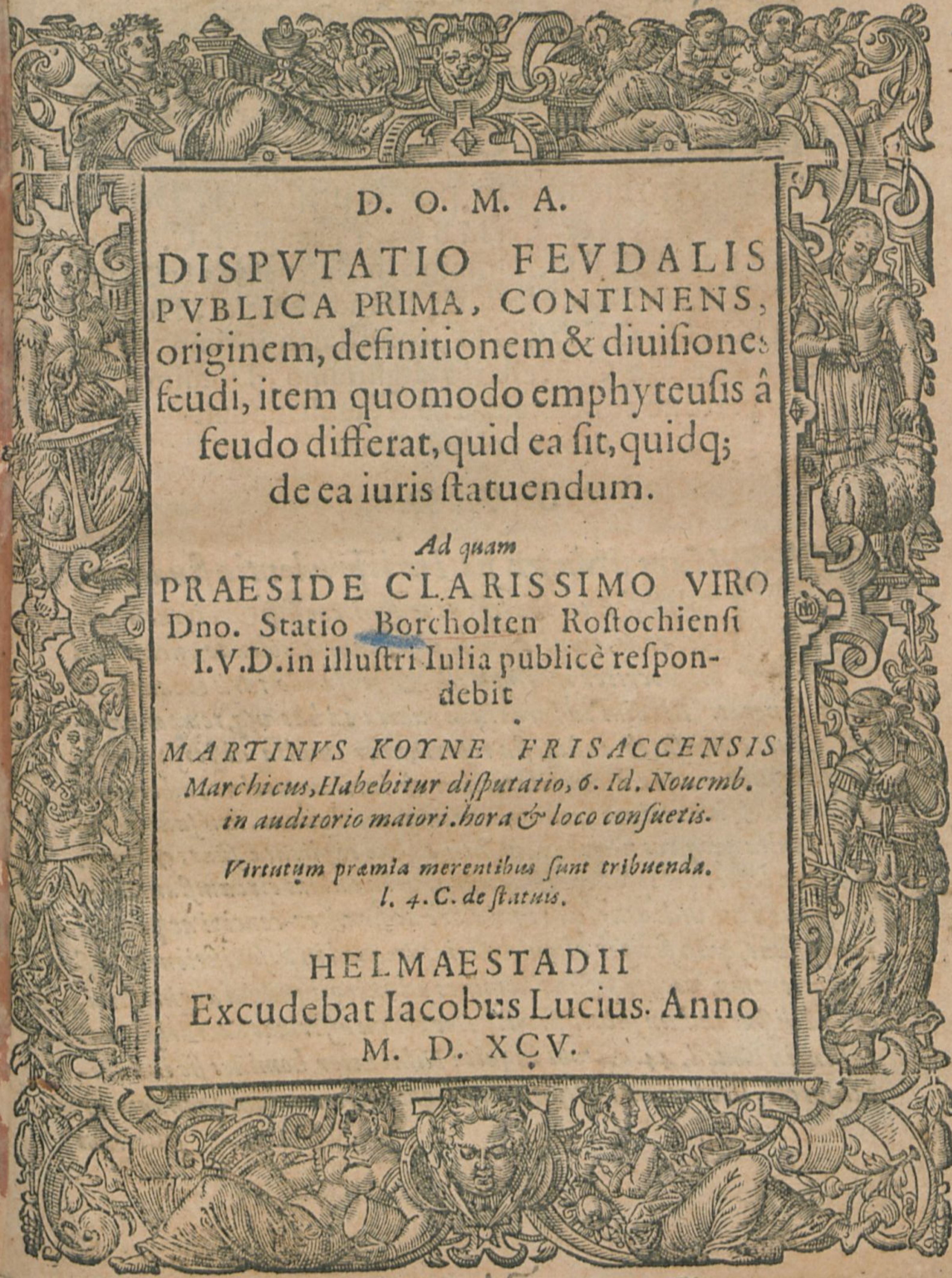

1766.

1595/1

7

D. O. M. A.

DISPUTATIO FEVDALIS
PVBLICA PRIMA, CONTINENS,
originem, definitionem & diuisiones
feudi, item quomodo emphyteusis à
feudo differat, quid ea sit, quidq;
de ea iuris statuendum.

Ad quam

PRAESIDE CLARISSIMO VIRO
Dno. Statio Borcholten Rostochiensis
I.V.D. in illustri Iulia publicè respon-
debit

MARTINVS KOYNE FRISACCENSIS
*Marchicus, Habebitur disputatio, 6. Id. Nouemb.
in auditorio maiori. hora & loco consuetis.*

*Virtutum premia merentibus sunt tribuenda.
l. 4. C. de statutis.*

HELMAESTADII
Excudebat Iacobus Lucius. Anno
M. D. XCV.